

เทคนิคการผลิตสับปะรด เพื่อขายผลสด

อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

.....

สับปะรดเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ปลูกมากที่สุดที่ ตำบลบ้านเสด็จ ตำบลบ้านแลง และตำบลบุญนาควพัฒนา ตามลำดับ รวมพื้นที่ปลูกโดยประมาณ 19,249 ไร่ เกษตรกรผู้ปลูกประมาณ 1104 ราย เป็นพืชที่ทนต่อสภาพแวดล้อมต่างๆ ได้ดี โดยเฉพาะทนต่อช่วง หน้าแล้งได้ดี ปลูกได้ในดินแทบทุกแห่งของประเทศไทยที่ระบายน้ำดี แต่ชอบดินร่วนปนทราย ดินปน ลูกจริงและชอบความลาดเท เช่นที่ลาดเชิงเขา ดินมีสภาพเป็นกรดเล็กน้อย ตั้งแต่ 4.5 – 5.5 แต่ไม่เกิน 6.0

ก. การจัดการกระบวนการผลิตสับปะรด เพื่อให้ได้ผลผลิตมีคุณภาพ มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. การเตรียมดิน

- กำจัดวัชพืช หญ้า โดยการไถตะกลบ ทิ้งไว้ประมาณ 7
- ไถแปร 1 ครั้ง
- ไถพรวน 1 ครั้ง

การทำแปลงปลูก - ทำถนนรอบแปลงปลูก กว้าง 3 เมตร

- แปลงปลูกสับปะรดกว้าง 20 – 25 เมตร ความยาวตามสภาพพื้นที่
- ทำร่องระหว่างแปลงกว้าง 3 เมตร เพื่อสะดวกในการดูแลรักษาเช่น ขนหน่อพันธุ์ ใส่ปุ๋ย พ่นสารเคมี ขนน้ำฉีดพ่นสับปะรด ขนผลผลิต
- ใส่โดโลไมต์ 50 – 100 กก./ไร่

2. พันธุ์ ที่นิยมปลูกคือ

- 2.1 พันธุ์ปัตตาเวีย 99 %
- 2.2 พันธุ์ภูเก็ต 1 %

3. การปลูก

3.1 ปลูกแบบแถวเดี่ยว ระยะระหว่างต้น x ระยะระหว่างแถว (45 x 80)

1 ไร่ ใช้หน่อพันธุ์ประมาณ 4,000 – 4,500 หน่อ

3.2 ปลูกแบบแถวคู่ ระยะระหว่างต้น 30 ซม.

ระยะระหว่างแถว 60 ซม.

ระยะระหว่างแถวคู่ 80 ซม.

หลุมปลูกลึก 10 ซม. ใช้หน่อพันธุ์ประมาณ 6,000 หน่อ (ไม่ควรปลูกชิดกันเกินไปจะทำให้ผลมีขนาดเล็ก) หน่อพันธุ์ที่ดีควรมีความยาวประมาณ 50 – 60 ซม. หน่อมี 3 ชนิดคือ

- 1.) หน่อดิน อายุ 12 เดือน สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้
- 2.) หน่อข้าง (หน่อปากเปิด หรือหน่อตุ้ม) อายุ 2 ปี สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้
- 3.) หน่อจุก อายุ 2 – 3 ปี สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้

ก่อนปลูก นำหน่อพันธุ์ขุบสารเคมีป้องกันเชื้อรา เพื่อป้องกันโรคนำ

ฤดูปลูก ปลูกระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ – เดือน เมษายน

4. การดูแลรักษาต้นปรีด

การกำจัดวัชพืช ให้ทำการกำจัดวัชพืชหลังปลูกแล้วประมาณ 30- 45 วัน ด้วยสารเคมี เช่น

ไดยูรอน โมเทค (ยาผง) อัตราที่ใช้ 1 กก./น้ำ 200 ลิตร สับปะรด 1 ไร่ ใช้สารเคมี 2 กก.
ฉีดพ่นในขณะที่ดินมีความชื้น ฉีดพ่นตอนเช้า หรือตอนเย็น

การใส่ปุ๋ย

ครั้งที่ 1 ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 21-0-0 หยอดลงในกาบใบที่ 2 ประมาณ 1 ซ้อนแกง (ห้ามถูกยอด) เมื่ออายุได้ 30 วัน

ครั้งที่ 2 ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 21-0-0 หรือ 46-0-0 หรือ 13-13-21 หยอดลงในกาบใบที่ 2 ประมาณ 1 ซ้อนแกง (ห้ามถูกยอด) เมื่ออายุได้ 90 วัน

เทคนิคที่ทำให้สับปะรดหวานฉ่ำมีเนื้อสีน้ำผึ้ง

ได้แก่การใส่ปุ๋ยสูตร 0 – 0 – 50 จำนวน 50 กก./ไร่ หยอดลงในกาบใบที่ 2 ประมาณ 1 ซ้อนแกง (ห้ามถูกยอด) เมื่อสับปะรดติดผลแล้ว หรือผสมน้ำฉีดพ่นฉีดพ่นตอนเช้า หรือตอนเย็น

ครั้งที่ 3 หลังปลูกสับปะรดได้ 9 เดือน ฉีดพ่นด้วยน้ำหมักชีวภาพ อัตรา 1: 100 ส่วน

พ่นเวลาเช้า หรือเย็น ทุก 7-15 วัน/ครั้ง แต่ไม่ควรเกิน 3 ครั้ง เพราะอาจทำให้ผลสับปะรดแตกได้

5. การบังคับการออกดอก

ช่วงเวลาที่เหมาะสม คือ เดือนสิงหาคม หรือสับปะรดมีอายุ 9 เดือนขึ้นไป

โดยใช้ฮอร์โมน อีทีฟอน อัตราส่วน 10 ซีซี ผสมปุ๋ยยูเรีย 400 กรัม/น้ำ 20 ลิตร

หยอดตรงบริเวณยอด หรือนิดพ่นบริเวณยอด 60 ซีซี/ต้น ประมาณ 6 เดือน สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้

โดยใช้แก๊สแคลเซียมคาร์บอเนตบริเวณยอด

- ครั้งที่ 1 อัตรา 2 กก./ไร่
- ครั้งที่ 2 หลังจากหยอดครั้งแรก 7-15 วัน อัตรา 2 กก./ไร่

หลังจากหยอดแล้วประมาณ 45 วัน เมื่อสับปะรดติดผล ให้พ่นปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ อัตราส่วน 1:100 แล้วห่อผลด้วยใบสับปะรด โดยให้จุกโผล่ เพื่อป้องกันผลแตกและทำให้ผลสับปะรดมีสีสวยงาม

6. การให้น้ำ

ช่วงอายุ 5 – 6 เดือนที่ไม่มีฝนตก เกษตรกรจะให้น้ำ โดยการบรรทุกน้ำไปฉีดพ่น โดยเครื่องพ่นแรงสูง คลุมไปทั่วแปลง

7. ศัตรูและการป้องกันกำจัด ได้แก่ หนอน แต่ไม่ได้สร้างความเสียหายเกินระดับเศรษฐกิจ เกษตรกรป้องกันกำจัดโดยใช้กบดัก และ วางเหยื่อพิษ

8. การเก็บเกี่ยว

8.1. สับปะรดส่งโรงงาน เกษตรกรจะตัดผลในขณะที่ผลยังมีสีเขียว ตาห่างจากก้านผล 2 - 3 ตา ตัดจุกตัดก้านทิ้ง

8.2. สับปะรดขายผลสด เกษตรกรเก็บเมื่อผลสุกมีสีเหลืองประมาณครึ่งผลขึ้นไป เมื่อเคาะผลจะแน่นทึบ เนื้อสับปะรดจะมีสีน้ำผึ้ง, รสชาติหวานฉ่ำ

8.3. การแปรรูป ผลผลิตที่เหลือจากการจำหน่าย นำมาแปรรูปเป็นสับปะรดกวน น้ำสับปะรด และ ใบนำมาทำเป็นกระดาษ เป็นการเพิ่มพูนรายได้

9. วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว

9.1 การคัดเกรด แบ่งเป็น 3 เกรด ดังนี้

- 1.) ผลขนาดใหญ่ มีน้ำหนักประมาณ 2-3 กก.
- 2.) ผลขนาดกลาง มีน้ำหนักประมาณ 1-1.5 กก.
- 3.) ผลขนาดเล็ก มีน้ำหนักไม่เกิน 1 กก.

10. การขนส่ง

การขนส่งผลผลิต ใช้รถจักรยานยนต์ รถยนต์ปิกอัพ รถอีแต่น ส่งให้พ่อค้าท้องถิ่น

ราคาผลผลิต ราคาตามสภาวะการตลาดในแต่ละปี

ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย ต้นละ 2.80-3.00 บาท (ตั้งแต่เตรียมดินถึงเก็บเกี่ยว) ไร่ละ 11,000-12,000

บาท

ข. การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร

เกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด อำเภอเมือลำปางส่วนใหญ่จะใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืช ช่วงหลังปลูกสับปะรดได้ 30-45 วัน สารเคมีที่ใช้ได้แก่ ไดยรอน โมเทค ฯลฯ อัตราที่ใช้เฉลี่ย 1 กก./น้ำ 200 ลิตร (ใช้ยาคลุมหญ้าผสมยาฆ่าหญ้า อัตรา 1:1) ฉีดพ่นครั้งที่ 1 สับปะรดมีอายุ 30-45 วัน ฉีดพ่นครั้งที่ 2 ถ้ายังมีวัชพืช ถ้าไม่มีเกษตรกรจะฉีดพ่นครั้งเดียว

การป้องกันอันตรายจากสารพิษ ขณะฉีดพ่นสารเคมี ป้องกันกำจัดวัชพืช เกษตรกรจะปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับข้อควรระวังในการใช้สารเคมี เป็นอย่างดียิ่ง เช่น ขณะพ่นยา

อยู่เหนือลม สวมหน้ากากปิดปากปิดจมูก สวมเสื้อและกางเกงแขนยาวปกปิดร่างกายให้มีดซิด สวม
รองเท้ายูตี ใช้สารเคมีตามอัตราที่กำหนดบนฉลาก หลังเลิกปฏิบัติงานแล้ว จะทำความสะอาดร่างกาย
แยกเสื้อผ้าซัก การฉีดพ่นสารเคมี เวลา เช้า – เย็น ให้ความร่วมมือกับสาธารณสุขประจำตำบล ตรวจสอบ
สุขภาพประจำปี โดยการตรวจเลือด เพื่อหาสารพิษตกค้างในร่างกาย